

Beslutsfattare:	Rektor	Beslutsdatum:	
Dokumenttyp:	Riktlinje	Träder i kraft:	
Giltighetstid:	Tills vidare		
Dokument som upphävs:	Riktlinjer för förebyggande av olovlig kopiering LTU-3299-2008		

Riktlinjer för kopiering av upphovsrättsligt skyddat material

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	3
1.1 DOKUMENTETS SYFTE	3
2. DEFINITION	3
2.1 KOPIERING INOM UTBILDNINGSVERSAMHETEN	3
2.2 KOPIERING INOM UNIVERSITETETS ALLMÄNNA VERKSAMHET	4
3. TILLÄMPNING	4
3.1 INFORMATIONANSVAR	4
3.2 KOPIERING UTÖVER KOPIERINGSAVTALET ELLER DE ALLMÄNNA LICENSVILLKOREN	4
3.3 UPPFÖLJNING OCH INTERN KONTROLL	5
4. MATERIAL SOM ÄR FRITT ATT ANVÄNDA	5

1. Inledning

Möjligheterna att kopiera och skriva ut upphovsrättsligt skyddade verk är starkt begränsad i upphovsrättslagen. För att i någon mån tillmötesgå lärarnas och övrig personals kopieringsbehov samt underlätta deras yrkesutövning har staten ingått två ramavtal om kopiering med upphovsrättsinnehavarnas organisationer genom Bonus Copyright Access.

Högskoleavtalet som avser lärarnas rätt att kopiera upphovsrättsligt skyddat material till sin undervisning har förhandlats fram mellan Bonus Copyright Access och Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF). Avtalet omfattar alla statliga högskolor och universitet och de enskilda lärosäten som givit SUHF fullmakt att sluta avtalet för deras räkning.

Luleå tekniska universitet har för utbildningsverksamheten anslutit sig till ramavtalet – ”Avtal om kopiering inom högskoleområdet” (populärt kallat Högskoleavtalet) – med vidhängande allmänna avtalsvillkor samt för universitetets allmänna verksamhet, ”Allmänna licensvillkor för fotokopiering av upphovsrättsligt skyddade verk för information inom verksamheten” (Arbetsplatslicens)

1.1 Dokumentets syfte

Universitetet är enligt avtalen skyldigt att se till att universitetets personal är informerad om innehållet i Högskoleavtalet och de Allmänna licensvillkoren samt att ha utvecklat rutiner för att förhindra att olovlig kopiering sker. Med anledning av detta fastställs riktlinjer enligt nedan:

2. Definition

2.1 Kopiering inom utbildningsverksamheten

Avtalet gäller för sådan högskoleutbildning som omfattas av högskolelagen samt för uppdragsutbildning och intern fortbildning av högskolans personal. Högskoleavtalet ger rätt att, i begränsad omfattning, kopiera och dela upphovsrättsligt skyddat material ur offentliggjorda svenska och utländska verk, digitalt och analogt för undervisningen. Avtalet reglerar de närmare förutsättningarna för sådan analog och digital kopiering och delning av texter, bilder, notmaterial av notmaterial mm. Närmare information om Högskoleavtalets möjligheter och begränsningar återfinns på Bonus Copyright Access hemsida, <https://www.bonuscopyright.se/upphovsratt/vara-avtal/hogskola-och-universitet/>.

2.2 Kopiering inom universitetets allmänna verksamhet

För att i begränsad omfattning få kopiera och dela upphovsrättsligt skyddat material i tryckt eller digital form inom ramen för universitetets övriga interna verksamhet – dvs sådan verksamhet som inte faller inom ramen för universitetets utbildningsverksamhet – har universitetet tecknat ett särskilt licensavtal med Bonus Copyright Access, ”Allmänna licensvillkor för fotokopiering av upphovsrättsligt skyddade verk för information inom verksamheten”, (Arbetsplatslicens). <https://www.bonuscopyright.se/wp-content/uploads/2020/12/licensvillkor-arbetsplats-201203.pdf>.

3. Tillämpning

3.1 Informationsansvar

Universitetets Högskolepedagogiskt Center – HPC – och universitetsbiblioteket ska tillse att uppdaterad webbaserad information som behandlar upphovsrättsliga frågor samt hur tillåten kopiering enligt Högskoleavtalet och Arbetsplatslicensen ska gå till, finns tillgänglig på universitetets webbplats. Det är vidare i första hand HPC-s uppgift att svara på frågor från medarbetarna kring tillämpningen av avtalen.

Prefekter och övriga chefer ska tillse att all berörd personal kontinuerligt uppdateras i upphovsrättsliga frågor samt informeras om innehållet i gällande Högskoleavtal och Arbetsplatslicensen samt att erforderligt informationsmaterial finns tillgängligt på lämpliga ställen på respektive arbetsställe.

Alla nyanställda, nytilträdna prefekter och utbildningsledare eller motsvarande ska i samband med introduktionsutbildningar och vid andra lämpliga tillfällen orienteras i upphovsrättsliga frågor samt informeras om innehållet i gällande Högskoleavtal och Arbetsplatslicens.

3.2 Kopiering utöver Kopieringsavtalet eller de Allmänna licensvillkoren

Kopiering utöver vad Upphovsrättslagen, Högskoleavtalet eller Arbetsplatslicensen medger får endast ske efter särskilt tillstånd av rättsinnehavaren. Förfrågan/ansökan om sådant tillstånd kan ställas till upphovsmännen och/eller det förlag som gett ut verket. Sådant tillstånd ska alltid sökas.

Ansökan om tillstånd samt beviljat tillstånd respektive nekat tillstånd ska diarieföras.

Vid all kopiering utöver vad Högskoleavtalet eller Arbetsplatslicensen tillåter ska kopia på beviljat kopieringstillstånd från förlag och eventuella andra rättighetsinnehavare kunna

företes. Kopia av tillståndet ska ingå i det kopierade materialet. Tillståndet får inte användas för fler kopior än vad tillståndet anger.

3.3 Uppföljning och intern kontroll

Det ankommer på prefekter och övriga berörda chefer att tillse att Upphovsrättslagens, Högskoleavtalets och Arbetsplatslicensens regler följs.

Det ankommer på Utbildningsledare, ämnesansvarig lärare eller motsvarande att utöva tillsyn över sådant material som publiceras på universitetets lärplattformar. HPC – Högskolepedagogiskt centrum och universitetsbiblioteket utgör stöd i detta arbete.

Vid upprättande, revidering samt inför beslut om fastställande av kursplaner med vidhängande litteraturförteckning ska särskilt bevakas att det kursmaterial som avses användas uppfyller Högskoleavtalets krav. I den mån kopiering utöver vad som Högskoleavtalet tillåter är påkallat så ska kontroll att nödvändiga tillstånd inhämtats ske.

Administrativ personal som handhar kopiering av upphovsrättsligt skyddat material för undervisningsändamål ska inte utföra kopiering av sådant material utöver vad som är tillåtet enligt Högskoleavtalet eller Arbetsplatslicensen, om beviljat kopieringstillstånd inte företes.

4. Material som är fritt att använda

Det finns material som är fritt att använda på olika sätt, till exempel Open Access-artiklar. Det finns också databaser på Internet med bilder som du får använda utan att ansöka om upphovspersonens tillstånd. Någon typ av licens brukar styra hur du får använda dig av materialet, där Creative Commons-licenser är de vanligaste. Generellt för licenserna är att upphovsperson alltid ska anges. <https://creativecommons.org/about/ccllicenses/>. HPC och universitetsbiblioteket utgör stöd i dessa frågor.